

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การตอบสนองของตลาดต่อคุณภาพสตอเบอร์รี่ที่ระดับ

ท้องถิ่น อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวกษิมาภรณ์ ณะสมบัติ

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.กมล งามสมสุข ประธานกรรมการ

อ.ดร.เยาวเรศ เขาวนพูนผล กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการตอบสนองของตลาดต่อคุณภาพสตอเบอร์รี่โดยผ่านราคาขายส่งในตลาดระดับท้องถิ่น และทราบถึงการจัดชั้นมาตรฐานและคุณภาพของสตอเบอร์รี่ที่มีการซื้อขายกันอยู่ในระดับท้องถิ่นของอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยข้อมูลนั้นใช้ข้อมูลราคา เกรด และการวัดคุณภาพผลผลิตตัวอย่างสตอเบอร์รี่จากพ่อค้าท้องถิ่น 16 ราย รับผิดชอบแยกตามเกรดเท่า ๆ กัน รวมจำนวนทั้งหมด 64 ตะกร้า ข้อมูลเกณฑ์คุณภาพสตอเบอร์รี่ในแต่ละเกรดได้จากการสอบถามพ่อค้าท้องถิ่นตัวอย่าง 16 รายข้างต้น พร้อมวัดคุณภาพจริงจากตัวอย่างผลผลิตสตอเบอร์รี่ที่พ่อค้าท้องถิ่นระบุในแต่ละเกรดทั้งขนาดใหญ่สุด กลาง และเล็กสุดที่ยอมรับได้ขนาดเกรดละเท่า ๆ กัน รวม 192 ตัวอย่าง

การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์การตอบสนองของตลาดต่อคุณภาพ

สตอเบอร์รี่ในตลาดระดับท้องถิ่นด้วยวิธี Hedonic Price analysis และการวิเคราะห์ระดับความไม่สอดคล้องระหว่างเกรดและคุณภาพสตอเบอร์รี่ด้วยการเปรียบเทียบเกรดของสตอเบอร์รี่ตัวอย่างที่พ่อค้ารับซื้อกับเกรดที่ควรจะเป็นตามเกณฑ์ของพ่อค้า

ผลการศึกษาการตอบสนองของตลาดต่อคุณภาพสตอเบอร์รี่ในระดับท้องถิ่นพบว่า ขนาดของผลสตอเบอร์รี่ และช่วงเวลาที่ผลผลิตออกทั้งต้นฤดู กลางฤดู และปลายฤดูมีความสัมพันธ์กับราคาซื้อขายของพ่อค้าคนกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยขนาดของผลเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นแต่ มิลลิเมตรมีผลทำให้ราคาซื้อขายเพิ่มขึ้นกิโลกรัมละ 3.57 บาท ช่วงเวลาดันฤดูจะได้ราคาสูง

กว่าปลายฤดูกิโกรัมละ 71.19 บาท และในช่วงกลางฤดูพ้อค้าจะรับซื้อราคาสูงกว่าปลายฤดู 34.13 บาทต่อกิโกรัม เนื่องจากว่าต้นฤดูและกลางฤดูนั้นเป็นช่วงเวลาที่ผลผลิตกำลังออกออกมาใหม่ ผลผลิตยังมีน้อย ความต้องการของผู้บริโภคมีมาก ส่งผลทำให้ราคาสูง และเมื่อปลายฤดูผลผลิตออกมามากและผู้บริโภคลดความต้องการซื้อลง ทำให้ราคาลดลงตามไปด้วย

การศึกษาเกณฑ์การจัดสรรเบอร์พบว่าพ้อค้าท้องถิ่นจะใช้สายตาและประสบการณ์ในการพิจารณาจัดชั้น แม้กระนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลก็พบว่า เกณฑ์ด้านขนาดของผลสตรอบอรี่เป็นเพียงปัจจัยเดียวที่มีความสัมพันธ์กับการจัดเกรดสตรอบอรี่ของพ้อค้า โดยเกณฑ์มาตรฐานของพ้อค้าที่ยอมรับขนาดเฉลี่ยของผลสตรอบอรี่ที่เล็กที่สุดในเกรด AA, A, B และ C เท่ากับ 3.27, 2.90, 2.63 และ 2.23 ซม. ตามลำดับ สำหรับเกณฑ์การปลอมปนของขนาดผลที่ต่ำกว่าเกณฑ์ของแต่ละเกรดที่พ้อค้าท้องถิ่นแต่ละรายกำหนดอยู่ระหว่างไม่เกินร้อยละ 5-20 หรือโดยเฉลี่ยไม่เกิน 11.25 เมื่อนำเกณฑ์ดังกล่าวไปประเมินเกรดของสตรอบอรี่ที่พ้อค้ารับซื้อทั้ง 64 ตะกร้า พบว่า เกรดที่พ้อค้ากำหนดกำหนดตอนรับซื้อไม่สอดคล้องกับคุณภาพถึงร้อยละ 53 โดยเป็นเกรดที่พ้อค้าประเมินตอนรับซื้อสูงกว่าเกรดตามเกณฑ์มาตรฐานและการปลอมปนเฉลี่ยของพ้อค้าร้อยละ 37 และประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 16 แต่ถ้าใช้เกณฑ์มาตรฐานขนาดผลต่ำสุดและร้อยละของการปลอมปนที่ยอมรับได้ของพ้อค้าท้องถิ่นแต่ละรายจะพบว่าสตรอบอรี่เพียงร้อยละ 36 ถูกพ้อค้าท้องถิ่นกำหนดเกรดที่ไม่สอดคล้องกับคุณภาพตามมาตรฐานที่พ้อค้ากำหนดเอง โดยเป็นเกรดที่พ้อค้าประเมินตอนรับซื้อสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 27 และต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 9

ผลการศึกษาข้างต้นชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรและหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่ในด้านการส่งเสริมการเกษตรควรเน้นการผลิตหรือปรับปรุงการผลิตและการส่งเสริมการผลิตสตรอบอรี่ให้ได้ผลขนาดใหญ่ขึ้น นอกจากนี้ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรเร่งปรับปรุงทักษะของพ้อค้าท้องถิ่นและลูกจ้างที่ทำหน้าที่เป็นผู้คัดเกรดให้สามารถคัดเกรดได้ตรงตามกับคุณภาพที่แท้จริงของผลผลิตให้มากกว่าเดิม

Thesis Title Market Response to Strawberry Quality at Local Level in
Samoeng District, Chiang Mai Province

Author Miss Kasimaporn Thanasombut

Degree Master of Science (Agricultural Economics)

Thesis Advisory Committee Asst. Prof. Dr. Kamol Ngamsomsuke Chairperson

Lect. Dr. Yaovarate Chaovanapoonphol Member

Abstract

The purposes of this study were to know market response to the quality of strawberry at the local wholesale market and unconformity between classification and quality of strawberry sold in the local wholesale market of Samoeng district, Chiang Mai province. The data on wholesale purchased price and quality of strawberry were obtained from direct measurement of sample products collected from 16 local traders. The 64 baskets of strawberry covering 16 baskets of each grade were sample of the study. The study also interviewed those 16 local traders for their strawberry standardization. One hundred ninety two samples of strawberry evenly distributed among largest, medium and smallest acceptable fruits as indicated by these 16 traders were also collected for direct quality measurement to confirm the standardization mentioned by the traders.

Data analysis was divided into 2 parts. The first part is Hedonic Price analysis was used to know market response to strawberry quality characteristics. Finally, the unconformity in traders' grading was assessed by the comparison between strawberry classification evaluated using strawberry quality identified by traders and those as evaluated by the traders at point of their purchase.

The results from Hedonic Price analysis demonstrated that larger fruit size and being early and middle in season sold of strawberry were positively and significantly determination of strawberry price at local wholesale market. A millimeter increasing in the average fruit size would associate with 3.57 baht/kg increasing in price purchased by local traders. Additionally, being early and middle in the season sold of strawberry would receive an additional 71.19 and 34.13 baht/kg as compared to the lately in the season sold. This is because during the early season of strawberry sold the consumers are eagerly of consuming it. The eagerly consumer of strawberry reduce during the middle and late season.

The study found that the local traders used their sights and experiences in determining strawberry grade at point of the purchase. Nevertheless, the analysis found that size of fruit is the sole factor related to the standard quality of strawberry as identified by the 16 traders. According to the analysis, the trader's standard for minimum strawberry fruit size of grade AA, A, B, C are 3.27, 2.90, 2.63 and 2.23 centimeters respectively. However, allowances for the unacceptable fruit size were averaged at maximum of 11.25 percent for all local traders. When these standards with the average percentage allowance for unacceptable fruit size were applied to determining strawberry grade, the results showed that 53 percent of samples was missed grading. Only 16 percent of strawberry was graded higher than the grade given by the traders at point of the purchase. As much as 37 percent was graded lower than the grade given by the traders at point of the purchase. However, if the individual trader's standard on the minimum strawberry fruit size and the percentage allowance for unacceptable fruit size were used for the evaluation, only 36 percent of strawberry was missed grading. Of these, 9 and 27 percent of strawberry were graded higher and lower than the grade given by the traders at point of the purchase.

The above findings suggested that the strawberry growers and government office taking care of agricultural extension has to pay their attention on improving the strawberry production aiming at increasing the fruit size. At the same time, the concerned government office has to measure for improving grading skill of the traders and their workers in order to increase the conformity of strawberry grade at point of purchase and its quality.